

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felszabadulás ünnepe.

— Reflexiók az Egyenlőség husvétii czikke fölött. —

Örökös harc és szünetnélküli küzdelem, folytonos rabszolgaság és folytonos felszabadulás, ez a zsidóság sorsa kezdettől fogva, mind e mai napig.

És hadd mondjuk csak ki mindjárt elején, hogy a zsidóságnak épp oly kevés oka rabszolgasága miatt pirulni, mint ellenségeinek győzelmükkel dicsekedni.

Mert midőn két egyenlő hatalmasság valamely szent célért harczra kel, — bármelyik félnek kedvezzen a hadi szerencse — annak kimenetele dicsőséget hoz a győzőnek, tiszteletet a legyőzöttnek és becsületet mindkét félnek.

De midőn a hatalmas óriás gyenge törpét támad meg, csak szégyen érheti, ha győz, és megvétel, ha legyőzetik.

A zsidóság tulhatalmassággal kénytelenített megvívni elejétől fogva, mind e mai napig.

Harcban állott az ókor pogányvilágával szabadságáért és függetlenségeért, a középkor keresztény világával vallásáért és vagyonáért, és harczban áll mai nap legnagyobb kincseért: becsületeért oly ellenséggel szemben, kinek veszélyessége: semmiségében fekszik.

És ezen mozgalmas idők alatt nem egyszer úgy tetszett, mintha a tomboló vihar a zsidóságot örökre elseperte volna a föld felületéről; ámde még mindig a borura derü következett, s a rabszolgaságot a felszabadulás váltotta fel.

Derünek mondható-e a zsidóság jelenkora? Alig bírok e kérdésre felelni.

Mert habár tagadhatlan, hogy a jelen sokat jóvá tett, a mit a mult idők a zsidóság ellen vétkeztek, mégis még mai nap is harczban kergette-tik, és pedig oly ellenség ellen, kinek jelleme és harczmodora oly egészen elütő — különben sem igen dicső régi mintaképeitől!

Volt értelme midőn Róma a zsidó királyságot megszűntetendő, legióit küldötte ellene és volt al-

kalma e y Judás Makkabi és egy Bar-Kochbá-nak a hősiesség csodáit bemutatni.

Az ellenséges hatalmasságok nagy aránytalanságánál fogva a Rómaiak részéről a harc dicsőnek éppen nem mondható ugyan, de célja megengedett, fegyverei pedig nagyobbára tisztességesek voltak.

Annak is volt értelme, midőn a középkorban egy némely nagyur vagy király azt rivalta; „Nekem a zsidóság pénze kell!“ az egyház pedig; „Nekem a lelke kell!“

Itt ugyan sem a cél sem az eszköz többé kifogástalannak nem mondható, ámde legalább becsületes nyers módon kijelentették akaratukat, s a vak által is könnyen észrevehető durva fegyverekkel törekedtek azt érvényre emelni.

Nem így a zsidóság mai ellenségei.

Ők a világért sem akarják beismerni, hogy a zsidó pénze után sóvárognak, a kikeresztelést pedig a leghevesebben perhorreskálják, (hiszen, az szerepüknek és dicsőségüknek véget vetne!) nehéz pallóssal vagy durva csatabárdal nem harcolnak, hanem mosolygó arcczal és glagékesztyüs kézzel manipulálnak, seregük élére nem állanak, hanem drága személyüket a biztos lőtávolságban tartják, de azért mégis mocsáros helyeken felcikkázó lidérczek módjára majd itt, majd ott bukkannak fel és ismét eltűnnek, mindennütt vannak és mégis majdnem utólérhetetlenek!

Ez a guerrila-harc, midőn valamely gyenge nép tüzhelyét hatalmas ellenség ellen megvédeni kénytelen és ez a brigantaggio harczmodora midőn a jogrend ellen fellázad. . . .

Guerrila-harcnak nevezhető-e az, a mit a zsidóság ellenségei napjainkban elkövetnek?

Ezen kérdésre igennel csak az felelhet, a ki elég bárgyu azt hinni hogy azon maroknyi zsidóság ugyancsak félelmetes nagy hatalmasságot képez a keresztényvilággal szemben!

A zsidóság nagyhatalmasságot soha sem képe-

zett, hanem igen fontos tényezője volt az emberiség művelődési történetének.

Az ó-korban az egyisteniség magasztas eszméjével ajándékozta meg az emberiséget, a középkorban a kereskedelem fejlesztése által nem egy hatalmas államot virágzásra emelt, melynek legvilágosabb példája Spanyolország és Németalföld, az újkorban pedig, mindezek mellett a tudomány és művészet legbuzgóbb terjesztői és a szabadság eszméjének legbátrabb előharczosai közé tartoznak.

Avagy nem tudja-e mindenki, hogy azon vérrrel és vassal dolgozó német óriás az antisemitismus Eriszalmáját csak azért dobta a társadalomba, mert a zsidó népképviselők reaktionarius terveinek útjában állottak?

És egy pillanatig valóban úgy tetszett, mintha egyéb merész experimentumai közt ezen merényletes kísérlete is sikerülni fog. — Ámde csalatkozott!

Kant és Hegel nemzete nagy értelmiségénél fogva csakhamar átlátta a szinfalak mögött intézkedő nagy rendezőnek veszélyes játékát, s csakhamar hozzálátott a polgári békét zavaró boszorkánytánc megszüntetéséhez.

És ott ugyancsak megszűnt.

Van-e mai nap ember a ki megemlékeznék Henrici iskolamesterről, Brimanus-Justus róm. kath. zsidópapról és ama száz meg száz egyéb apró szentekről?

Pünkösdi királyságuknak vége. Visszaestek semmiségükbe, avagy hüvösre tétettek, a hová egyébiránt még mindig elég későn kerültek.

Figyelemre méltó, hogy ezen eredmény egyedül a német társadalomnak köszönhető, mely feladatát ismerve s tudván azt, hogy társadalmi bajokat csak a társadalom képes gyökeresen kigyógyítani, egy pillanatig sem habozott ezen feladatát teljesíteni.

A magyar társadalomról ez mai napig nem mondható. Valószínűleg ennek oka sajtósági természetében fekszik.

Külföldön a társadalom zömét az ipar és kereskedelemmel foglalkozó vagyonos polgárság képezi hozzá járulván a szakemberek, művészek és hivatalnokok, kik tulnyomólag polgári családokból származván, szakadatlan érintkezéseik által értelmiséget és felvilágosodást hordanak a rokon körökbe.

Nem így minálunk.

1848 előtt Magyarországon társadalom a szó jelzett értelmében nem fejlődhetett. A főnemesség külföldön élt, a középnemesség politikával foglalkozott, polgárok — a szab. kir. városokban lakó csekély számú német és görög kereskedőtől eltekintve — alig léteztek; a parasztok és zsidók pedig páriák voltak.

Számba vehető tényező tehát az egy nemesség volt, melyhez az említett csekély polgárság járult s mindezek hatalmas kiváltságok által körülbástyázva boldog tudatlanságban könnyű életet folytattak.

A kontinentális nagy forradalom Magyarországot felrázta mely lethargiájából, felforgatta a régi rendet és megszüntette a régi kiváltságokat. A felszabadultak milliói a fiatalság szent hevével hozzá is láttak a haza emelésének kemény munkájához és

T Á R C Z A.

Párisi levél.

— Az Egyenlőség tárczája. —

Páris április 27-én

A párisi lapokból már valószínűleg értesültek arról a nagy port felvert affairról, melynek hőse Drumont ur, a Monde volt munkatársa. Ez a derék ur, a ki mellesleg megjegyezve teljes életében mindig csak másodrendű szerepet játszott azokban a hirlapi buraukban, a hol eddig firkált, ez a derék Drumont ur egyszerre híres ember lett, még pedig nem a könyve miatt, mely csak arra szolgált, hogy irodalmi tehetségéről táplált véleményt, lehetőleg alászállítsa, hanem mert a párisi püspök is belenyult a dologba azzal, hogy felmondó levelet intézett Drumonthoz, a ki a püspök saját külön lapjánál — a Monde — szerkesztőségében, alkalmazva volt. Valamelyik párisi lap — azt hiszem a Lanterne — azt a találó megjegyzést tevő a püspök urnak ezen indignáló levelére, hogy ő exczellenciája úgy cselekedett mint a sanda mészáros: Drumondra tekintett és a zsidókat ütötte. Mert ha a

püspök ur levele ki nem emeli Drumont könyvét a homályból és nem kölcsönöz neki sensationalis jelleget, akkor úgy tűnt volna el a könyvpiaczon, mint a többi irodalmi szemét, mely a feledékenység aljára kerül.

*

Maga a La France juive szerzője Drumont ur jól tudta, hogy munkájának szelleme nem lesz elegendő, hogy a közönség figyelmét magára vonja; tehát a könyv megjelenése után egy kis kardcsörtetéssel is iparkodott reklamot csinálni nevének és kardpárbaft vívott Mayer-ral a „Garlois“ zsidó felekezeti kiadójával, a ki különben jól eldöntötte Drumont urat és így legalább megis lakolt egy kissé azért a zajért, melylyel a tisztességes emberek békéjét megzavarni akarta.

*

Drumont könyve tele van hazugságokkal, ferditésekkel és rágalmakkal. Mintha csak az önök antisemitáinak agitacionalis modorát sajátította volna el, olyan nagy virtuozitással állent.

Ráfogta Mdme Adama, hogy férje zsidó volt és börzeaner, a ki nagy vagyont szennyes üzletekből összeharácsolta. A dam asszony azonban nem maradt adása a

a félreismerhetlen nagy haladás nagy részben ezen új elemeknek köszönhető. Ámde a régi és az új elemek — e helyütt csupán a nem zsidó lakosságról beszélve — nevelésük, felfogásuk, ambíciójuk és törekvésük tekintetében oly elütők sőt nem ritkán oly ellentétesek, hogy azok mind ez ideig nem assimilálódhattak. Tagadhatlan tehát hogy előkelő, művelt és értelmes köreink vannak, de egy tömör, hangadó polgári társadalomról egyelőre nálunk még szó sem lehet. — És ez okozza, hogy azon egyenetlenséget szító klikk nálunk, — a szabadelvűség öt hónapja, — tovább tengődhetik, mint bárhol egész Európában.

Teljesen ártalmatlanná csak úgy fog tétetni ha az említett előkelő közeink a tisztító munkához látni fognak, a haza pedig akkor fogja ülni felszabadulási ünnepét.

Dr. Maisl's Mór.

Zsidó gimnázium.

Alig két éve, hogy a középiskolai törvényjavaslatot hosszadalmas vita és elkeseredett harc után a képviselőház többsége elfogadta. Az előterjesztés nem volt tökéletes munka, nem is fogadták általános örömmel. Hogy hiányokban szenved mutatja azon körülmény, hogy maga a vallás és közoktatásügyi miniszter ur fordított le oly munkát, mely leghevesebb módon támadja meg azt, mit ő excellenciája oly nagyon védelmezett és e munka újra felidézte a harcot azon ügy körül, melyet a törvényjavaslat sarkalatos pontjának tartottak és a tanférfiak megint csak csatára keltek, felhozva pro és contra érveket a klasszikus nyelvek mellett és ellen. De tökéletlen a törvény a

hazudozó skriblernek és nyomban kimutatta mennyi hitelt érdemelnek Drumont adatai.

*

Az a hír, mintha Drumont egy antiszemita irodalmi kört alakított volna és hogy az antiszemita, iratok most már egymásután meg fognak jelenni, minden alapot nélkülöz. Párisban ez a mozgalom lehetetlen, mert azok az elemek, melyek a mai társadalmi rendet felforgatni akarnak, nyíltan kimondják nézeteiket és nem folyamodnak az antiszemitizmushoz valódi céljaik álcázására. A kik pedig az antiszemitizmust üzik, azokat csakhamar kényszeríti színt vallani, mert ott a társadalom elég érett arra, hogy magát hamis jelszavak által ne ámitassa.

*

A párisi püspök felmondó levele, a reá következőt párbaj, magának a szerzőnek lármás magaviselete s a dolog szokatlansága, ujsága dacára a „La France juive“ című munkából mindeddig összesen két száz példány fogyott el. Ez Párisban határozott kudarcot jelent. Drumontot nemesek nevetségesnek, de aljasnak is tartják. És a nevetség és aljasság Párisban még az antiszemitát is disqualifikálja.

Boros.

felekezeti iskolákra vonatkozó részleteit tekintve is. Nagyon is önhatalmilag járt el, nem hallgatott az ellenkező véleményekre, minek az lesz a következménye, hogy az egész középiskolai oktatás terhe az államra fog nehezedni; pedig hiszen most az oktatásnak egy részét is alig bírja.

Ily körülmények közt, midőn az oktatási rendszabályok a felekezetiségnek éppen nem kedveznek, nem is volna tanácsos felekezeti gimnáziumot építeni, de e tekintetben kivétel a zsidóság, melynek kellene, hogy alapítson a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő felekezeti középiskolát.

Hogy a többi felekezet miért ne építsen, azt már elmondták százszor, de hogy miért építsen a zsidóság gimnáziumot, arról még nagyon keveset irtak.

Néhány hóval ezelőtt Debreczen előkelő zsidó polgárai között mozgalom indult meg, mely izraelita gimnázium létesítését czélozta. Az ügy legbuzgóbb előharcosa fiatal de már is jó nevű zsidó tanár és író volt, tehát úgy látszik, hogy dacára annak, hogy nagy lelkesedéssel karolták fel az eszmét, nem lett a dologból semmi. Azt hisszük azonban, hogy az a mozgalom, mely most a fővárosban indult meg, nagyobb sikerrel fog járni.

A fővárosban létesíthető legkönnyebben az izraelita gimnázium, ez kétséget nem szenved. Bizonyos, hogy a zsidó szülők inkább ez intézetbe adnák gyermeküket, mint olyan iskolákba, a hol minden alkalommal megéreztetik velük, hogy csak túrve lesznek és úgy bánnak a zsidó ifjúsággal, hogy a miniszter kénytelen ráparancsolni a tanároknak hogy felekezete, vallása miatt ne üldözzék az izraelita tanulókat.

A gymnazium legalsó osztályában megindul a felekezeti harc és tart a legfelsőbb osztályig. A gyermeknek azt kell tapasztalni, hogy a zsidó nem oly ember, mint a becsületes keresztény, hanem csak zsidó. Nem kell becsülni, nem kell venni semmibe. Még csak a tisztességes nevének sem kell szólni. Minek tolakodik más felekezet intézetébe. Igaz, hogy kétszer annyit fizet, mint a többi tanuló, de azért mégis idegen, mégis csak ő terheli leginkább az intézetet. És az ifjúság, melynek hajlékony keblét nem szabadna tölteni másnak, mint a legtisztább, a legszentebb lelkesedés tüzeinek, a haza- a felebaráti szeretetnek, a jótékony indulatoknak, megfeledekzik minden szépről és majmolva üldözi zsidó társait.

Miért csodálkoznak akkor, ha a zsidó ifjúság felekezete iránt elidegenül? Miért nem érti meg a vallástani, hogy mi annak oka, hogy a zsidó ifjúság oly kevés hajlamot mutat a zsidó tradíciók iránt? Az éretlen gyermek minden oldalról hallja, mint szidják, gyalázzák azt, minek szentnek kellene lennie előtte, iparkodik megszabadulni a békótól, melyet álszégyenében vallásában vél megtalálni, úgy akar élni, mint a többi és azon kezdi, hogy nagy garral büszkélkedik vele, hogy ő nem tud a zsidóságról semmit, hogy ő nem jár templomba, hogy ő boszantja a hittanárt sat. sat.

És ha dacolni merészel? Jaj neki! Mindenütt utjában áll társainak, minden bajt ráfognak, minden rosznak ő

a kutfeje. Senki sem ül melléje és ha vannak hű társai a szegény fiúnak, azok egy sorsban részesülnek, külön csoportban ül zsidó és nem zsidó s büszkén tekint le utóbbi a páriákra.

Ne mondják, hogy miért nem büszkélkedik a zsidó ifjuság! Oh, ti szegény zsidó fiúk! Hiszen érzitek, hogy mostoha gyermekek vagytok, tapasztaljátok, hogy más mértékkel mérnek nektek, mert zsidók vagytok.

Nem tulzok; tény, hogy szomorú viszonyok közt végzi a zsidó ifjuság középiskolai tanulmányait. Pedig nagyon igaztalan a vádaskodás, hogy a zsidóság nem áldoz a tanügyre. Ha kevéssel járul is a középiskolához, annál nagyobb mértékben járul a népiskolai oktatás emeléséhez és tudok példát, hogy zsidó fölbirtokos tart fenn oly iskolát, melybe nem jár egy zsidó tanuló sem. Arra pedig szintén tudnék példát felhozni, hogy nem zsidó tanulók zsidó elemi iskolába járnak, de azt is tudom, hogy nem éreztetik velük azt, hogy nem zsidók.

A felhozottaknál fogva kétségkívűlinek tartom, hogy az izraelita gymnasium létesítése szükséges a tanulók érdekében, de szükséges a tanárok érdekében is. Hogy miért? arról e lapok olvasóinak már többször volt alkalmunk tudomást szerezni. Szinte megdöbbentő, mennyire el van terjedve az a tudat, hogy a közoktatási ministeriumban nem neveznek ki zsidó tanárt. És bizonyos, hogy ujjainkon elszámálhatnók az állami intézetekben kinevezett zsidó tanárokat. Mi oka ennek? Nem oly képzett, oly tudományos, oly erélyes, oly hazafias, oly pártatlan a zsidó tanár, mint más felekezeti? Nem végezné kötelességét oly lelkiismeretességgel, mint más vallásu tanár?

Mind ezekről szó sincsen.

Tudják, hogy a zsidó tanárok meg tudnák becsülni állásukat, de a mellőzés azért van, mert zsidót kinevezni nem akarnak. Adjunk működési kört tanférfiainknak! Ne engedjük, hogy elcsenevészedjék annyi tehetség, annyi buzgóság, hogy elveszzen annyi kitűnő erő a kenyérért való küzdelemben; ne tűrjük, hogy mostohán bánjanak ifjainkkal, gyermekeinkkel. Védjük meg a jövő nemzetség javára traditionkat. Ha eddig oly sokat tudtunk áldozni az oktatásra, vegyük magunkra az új terhet is, melyet elviselni önérzetünk segíteni fog. Támogassuk a mozgalmat, mely a fővárosban a zsidó gymnasium érdekében megindult.

Komor Gyula.

Csernatony Lajos intelme.

A „Nemzet“ husvétii számákan igen érdekes megjegyzéseket tett Csernatony Lajos az antiszemitizmusról. Amit mi lapunk fenállása óta hirdetünk, annak Csernatony ur most ad kitejezést, a kormány félhivatalos lapjában. Ideje volt, hogy ez megtörténjék, mert az a magartartás, melyet némely „papi és uri birtokosok“ az antiszemitasággal szemben tanusítottak, már túlhaladta a jóakaró neutralitás határait s sajátjágosan hasonlított a támogatáshoz, sőt szinte azt a benyomást tette, miszerint az antiszemita izgatás egyedüli támasza a „papi és uri birtokosság.“

Csernatony nyílt és kiméletlen szavakkal fujta le ezen két elem szemérmerteskedő arczáról az ártatlanság mázát, mely alatt bátorító kaczerkodást űztek. Mi is utaltunk erre a bűnös szeretkezésre, mely e két elem és az antiszemitaság közt fenáll; de valahánvszor erősebben kezdtük ostorozni ezt a bűnös viszonyt, mindig arra figyelmeztettek, hogy támadásunk igazságtalan és hogy e két elem legtávolabb áll az antiszemitaságtól. De mi meggyőződésünket, mely annyi szomorú tapasztaláson érlelődött, azért még sem változtattuk meg. Most már maga Csernatony Lajos ur is közeledni látszik meggyőződésünkhöz, pedig eleinte hallani sem akart róla.

Hogy intelmének hatása lesz-e, nem tudjuk; de annyi bizonyos, hogy meggyőződéséből ered és hogy csupán hazafiui aggodalom volt az oka, hogy a papi és uri birtokosság az antiszemitizmussal való természetellenes ölelkezése ellen tiltakozzék.

Csernatony ugyanis ezeket írja:

Azon papi uribirtokosokat, kik szeliden hunyorgognak az antisemitaság miveletei felé, noha kegyesen és méltóságosan tiltakoznak az azokkal való rokonszenvezés ellen, tán idején van figyelmeztetni nemcsak a belga munkászavarok kastélyégető természetére, hanem azon közelebbi rejtelmes parasztmozgalomra is, mely Galicziában nem a zsidók, hanem a nemesek ellen fordul. Hogy azok, kik — nálunk is, külföldön is — csak a zikczene zakczene magasztos igéivel és keresztény lobogója alatt játszhatnak szerepet és juthatnak vezéri rangra, nem hagyjanak fel egykönnyen a feltűnhetőség egyedüli lehetőségének kiaknázásával, az némileg érthető, bár legkevésbé sem dicséretes. De hogy azon osztályok, melyekből a kiváló egyének nem szorulnak a szereplés selejtes fajtáihoz való folyamodásra, és a melyeknek van veszteni valójuk, komoly tekintélyben és anyagi téren is, ne érezzék át a rájuk hárulható veszélyeket. midőn a „hetzek“ emberei iránt, hacsak egy bátorításra magyarázható mosolylyal is, részrehajlók tudnak lenni, az valóban megfoghatatlan vak-ság és süketség az európai társadalom comunista, anarchista, nihilista forrongásainak tanuságos kitöréseivel és adáz fenyegetéseivel szemben. Hanem hát ugy látszik, hogy a felsőbb rétegekben, a kormányzó osztályokból mind inkább kihal az a szellem, melytől áthatva sokan gondoltak arra, hogy mitől kell megóvni ntódaikat, örökösüket és a hazát is, mikép ezeknek feje felett ne gyűljön meg a bajok fergetege a megelőzhető, elhárítható zavarok anyagaival is.

Nem fog ártani ha az illető papok és urak megmondolják kissé ezt a dolgot komolyan, a husvétii ünnepek alatt. Szerintem legalább az antisemitizmus mindenütt ártalmas ugyan, de sehol sem annyira mint Magyarországon, hol csökkenti, gátolja faji szaporodásunk, nemzeti erősödésünk menetét, melynek akadálytalan gyorsítására pedig létszükségünk van, mert kevesen vagyunk, hatalmas és nem bárati fajok közepette, s mert népségeink közül a zsidók és németek tanusitanak legtöbb készséget vérünk véreivé alakulni.

Zsidó anyakönyvi kerületek.

II.

61. *Csacza* (Trencsénm.) Elnök: Roth Sámuel. Anyakönyvvezető Blitz Mihály rabbihelyettes.
62. *Nagy-Márton* (Sopronm.) Elnök: Rosenberg H. Anyakönyvvezető: Ehrenfeld Bernát rabbi.
63. *Gyula* (Békésm.) Elnök: Deutsch Mór. Ideiglenes anyakönyvvezető: Brody Sámuel vallás tanító.
64. *Badn* (Trencsénm.) Elnök: Ochs Ignác. Anyakönyvvezető: Reich Jakab rabbi.
65. *Győr* (Györm.) Elnök: Nagl Benő. Anyakönyvvezető: Dr. Ranschburg Salamon rabbi.
66. *Győr-sziget* (Györm.) Elnök: König A. M. Ideiglenes anyakönyvvezető: Snyders Jakab rabbi.
67. *Nagy-Kikinda* (Torontálm.) Elnök: Krausz M. Miksa. Ideiglenes anyakönyvvezető: Weiner Simon vallás-tanító.
68. *Győr-Szent-Márton* (Györm.) Elnök: Dr. Schlesinger Mór. Anyakönyvvezető: Fried Márk rabbi.
69. *Modor* (Pozsonym.) Elnök: Zerkovicz Lipót. Anyakönyvvezető: Singer Ábrahám Benjamim rabbi.
70. *Miskolcz* (Borsodm.) Elnök: Rott E. M. Ideiglenes anyakönyvvezető: Fischmann Joakim jegyző.
71. *Eger* (Hevesm.) Elnök: Kohn Jakab. Ideiglenes anyakönyvvezető: Grünbaum Ármin jegyző.
72. *Verpelét* (Hevesm.) Elnök: Herman Sámuel. Anyakönyvvezető; Tannenbaum Mór rabbi.
73. *Gyöngyös* (Hevesm.) Elnök: Bernáth Ignác. Anyakönyvvezető: Fürst Lázár rabbi.
74. *Hatvan* (Hevesm.) Elnök: Lippe Mór. Ideiglenes anyakönyvvezető: Jungreis Márk.
75. *Heves* (Hevesm.) Elnök: Spitzer Ignác. Anyakönyvvezető: Elfer Jakab rabbi.
76. *Pétervásár* (Hevesm.) Elnök: Ullmer Soma. Anyakönyvvezető: Fábrián Márk rabbi.
77. *Bátaszék* (Tolnam.) Elnök: Pollák Ármin. Anyakönyvvezető: Weisz Ábrahám rabbi.
78. *Szegszárd* (Tolnam.) Elnök: Klein Miksa. Ideiglenes anyakönyvvezető: Deutsch Sámuel vallástanító.
79. *Tolna* (Tolnam.) Elnök: Kohn Salamon. Ideiglenes anyakönyvvezető: Steuermann Ede tanító.
80. *Gyönk* (Tolnam.) Elnök: Krausz Ábrahám. Anyakönyvvezető: Fischer Imre rabbi.
81. *Moór* (Fehérm.) Elnök: Gánzl Mór. Anyakönyvvezető: Büchler Pinkász rabbi.
82. *Czece* (Fehérm.) Elnök: Strasser Fülöp. Ideiglenes anyakönyvvezető: Reich Gyula.
83. *Duna-Pentele* (Fehérm.) Elnök: Bruck Simon. Ideiglenes anyakönyvvezető: Kiss Vilmos tanító.
84. *Rózsashegy* (Liptóm.) Elnök: Dr. Duschnitz Frigyes. Anyakönyvvezető: Elzász Manó rabbihelyettes.
85. *Liptó-Szent-Miklós* (Liptómege) Elnök: Dr. Ullmann Frigyes. Anyakönyvvezető: Singer Vilmos rabbi.
86. *Erdőd* (Szatmárm.) Elnök: Herskovits Miksa. Anyakönyvvezető: Weisz Ignác rabbihelyettes.
87. *Beregszász* (Beregm.) Elnök: Meisels Vilmos. Anyakönyvvezető: Schreiber Salamon rabbi.
88. *Munkács* (Beregm.) Elnök: Fisch Mór. Ideiglenes anyakönyvvezető: Kiss Mihály jegyző.
89. *Rétság* (Nógrádm.) Elnök: Hoffmann Dávid. Anyakönyvvezető: Lőrincz Izsák rabbi. Az anyakönyvi kerület székhelye *Nagyoroszi*ba lett áthelyezve.
90. *Lippa* (Temesm.) Elnök: Arnstein Lipót. Ideiglenes anyakönyvvezető: Lichter Jakab tanító.
91. *Dicső Sz. Márton* (Kis-Küküllöm.) Elnök: Weiszburg Mózes. Ideiglenes anyakönyvvezető: Grün Ignác.

92. *Pomáz* (Pestm.) Elnök: Berger Izsák. Anyakönyvvezető: Grünberger Áron rabbihelyettes.
93. *Izsák* (Pestm.) Elnök: Weisz György. Ideiglenes anyakönyvvezető: Weisz Soma tanító.
94. *Tápió-Szele* (Pestm.) Elnök: Klein Adolf. Anyakönyvvezető: Lichtenstein Ignác rabbi.
95. *Abony* (Pestm.) Elnök: Busztin Adolf. Ideiglenes anyakönyvvezető: Schrank Vilmos tanító.
96. *Szombathely* (Vasm.) I. Elnök: Lackenbacher Fülöp. Anyakönyvvezető: Dr. Stier József rabbi. — II. A szombathelyi. orth. izr. hitközség anyakönyvvezetője: Kornfein Márk rabbi.
97. *Kőszeg* (Vasm.) Elnök: Dr. Höffner Imre. Anyakönyvvezető: Richter Zsigmond rabbi.
98. *Rohoncz* (Vasm.) Elnök: Dr. Berger Miksa. Anyakönyvvezető: Ehrlich Mór rabbi.
99. *Sárvár* (Vasm.) Elnök: Id. Schnabl Manó. Anyakönyvvezető; Deutsch A. L. rabbihelyettes.
100. *Vasvár* (Vasm.) Elnök: Rosenberg Bernát. Anyakönyvvezető: Berger Lipót rabbi.
101. *Kőrmend* (Vasm.) Elnök: Rosenbaum Zsigmond. Anyakönyvvezető: Ehrlich Miksa rabbi.
102. *Muraszombat* (Vasm.) Elnök: Berger József. Anyakönyvvezető: Kaufmann Lipót rabbi.
103. *Szent-Gotthard* (Vasm.) Elnök: Herz Sándor. Ideiglenes anyakönyvvezető: Friedländer Sándor rabbihelyettes.
104. *Német Újvár* (Vasm.) Elnök: Stern Sándor. Anyakönyvvezető: Pollak Jakab rabbihelyettes.
105. *Város Szalonak* (Vasm.) Elnök: Engel Mór. Anyakönyvvezető: Heinrich Jónás rabbi.
106. *Nagy Szent Miklós* (Torontálm.) Elnök: Tenner Vilmos. Anyakönyvvezető: Vogel Náthán rabbi.
107. *Sárbogárd*. (Fejérm.) Elnök: Strausz Simon. Anyakönyvvezető: Löwy Ignác rabbi.
108. *Bicske*. (Fejérm.) Elnök: Freund Antal. Ideiglenes anyakönyvvezető: Königsberg Sámuel jegyző.
109. *Szilás-Balhas* (Veszprémm.) Elnök: Dr. Lorsy Izor. Anyakönyvvezető: Klein Albert rabbi.
110. *Ajka* (Veszprémm.) Elnök: Steiner József. Ideiglenes anyakönyvvezető: Kollin Antal jegyző.

HIREK.

— **Megjegyzések „A vizsgáló bizottság“ című cikkhez.** Wállesz Áron az „Egyenlőség“ mult heti számában helyesen jegyzé meg, hogy jó volna, ha a hitközségek belátnák, hogy nem az előimádkozás a kvalifikáció az anyakönyvvezetésre, mert akkor nem szenvednénk oly hiányt képesített egyéneknél. Aki ismeri a magyarországi rabbik helyzetét be fogja látni, hogy bizony nem valami kitűnő. A rabbiképző nem részeseül nagy támogatásban. A mos. végzett három rabbi közt csak kettő kapott állomást az egyik Nagy-A tá don, a másik T a p o l c z á n. Látható tehát, hogy a rabbiképzőnek arról kellene gondoskodni, hogy felső tanfolyama ne legyen tulterhelve. Hiszen mostan, a midőn oly sok üres állomás van, csak kettő birt kis állomásra szert tenni, milyen viszonyok közt lesznek majd a későbbiek, a midőn sok végzett rabbi lesz? Az alsó tanfolyamban sok hallgató van. Ezek már előrehaladt korban vannak, rendesen jó talmudisták, mivel előbb sok évan át csak a talmuddal foglalkoztak. Itt megtanulják a magyar nyelvet és meglehetősen műveltséget is szereznek.

Ezek szívesen mennének a kisebb állomásokra, mivel ugy sincs kedvük a felső tanfolyamat, a mely öt évig tart, bevégezni. Nem is kívánjuk, hogy a felső tanfolyamba lépjenek, mert mai időben minden embernek legfeljebb 28. évében végzettnak kell lennie. Továbbá ha azt akarjuk, hogy a kisebb állomások ne kerüljenek olyan egyének kezeibe, akik magyarul sem tudnak, akkor így kellene szerény véleményem szerint eljárni: a rabbiképző tanári kara válaszson ki az alsó tanfolyamból oly tanulókat, akik jól tudnak magyarul és akik a talmudban is oly jártasággal bírnak, hogy néhány hónap alatt a rabbi vizsgát letehetik. Ezeket küldjék aztán a kisebb állomásokra. A kisebb hitközségek lassankint magyarosadnának és a rabbiképző felső tanfolyama nem lesz tulterhelve. Akik végezni fognak, ezek tisztességes állomást kapnak. H.—o

— **A „Neues Wiener Tagblatt“** zsidó felekezeti szerkesztőjének Szeps M. urnak leánya e napokban tartá esküvőjét Dr. Zuckerkandl gráci egyetemi tanárral (zsidó felekezeti), mely alkalommal Rezső trónörökös egy négy oldalra terjedő üdvözlő levelet intézett Szeps urhoz. E levelet a trónörökös neje, Stefánia is aláírta.

— **A Nagy-Kanizsai zsidózavargás** alkalmával 1883 aug. 26-án, midőn egy csoport antiszemita Kis-Kanizsára indult a zsidók üldözése végett, két egyén elfogatott. Ezt Tenk Ferencz látva, a népet arra izgatta, hogy szabadítsák ki az elfogattakat a rendőrség kezéből. A nagy-kanizsai ügyészség Tenk Ferenczet katonaság elleni izgatás miatt vádolván, egyesítette azon vétségeket, melyek a vádlott által Farkas József kárára elkövetett lopás s ennek személyén ejtett könnyü testi sértés elkövetetett. A nagy-kanizsa törvényszék Tenk Ferenczet összbüntetéseként 2 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla az ítéletet helyben hagyta. A curia I. büntető tanácsa Perczel Béla elnöklete alatt Manóiltvich Emil előadása mellett tárgyalván az ügyet a vádlottat 1 büntetben és 2 vétségben mondta ki bűnösnek és tekintettel a fenforgó bűnhalmazatra, a büntetés 2½ évi fegyházra emelte fel.

— **Előfizetési fölhívást** küldött szét Sirisaka Andor pécsi tanító „A babonáról“ cz. munkára, melynek tartalmát a következőkben ismerteti: „Könyvemben — ugymond — szólok először a babonáról általában, felemlítvén annak misztikus eredetét és az ő hit babonás alakjait; szólok a boszorkányokról és a babonások azon szokásairól, a miket a járványos betegségek s különösen az állatjárványok alkalmával szoktak lenni; megemlítem, mit tesznek a babonások az aszály (szárazság) ioején; igyekszem a kisértetekről is levonni a leplet; röviden felemlítem a garabonczás diákokat, táltosokat vagy váltottakat; megmagyarázom mit ért a nép lidércz alatt; ez után áttérk az utonjárókra vagy sirból kikeltre; majd a sárkányokkal foglalkozom s felkeresem a kinesőrző lelkeket is; bemutatom a babonás köznép orvosait: a kuruzslókat, (javasasszonyokat) s ezek pokoli patikáját; leirom, hogy mit tartanak a babonások az álomról; ugyan e pontnál felszólalok a látri ellen; ezek bevégezése után felsorolom a babonás napokat, számokat, állatokat, növényeket és as-

ványokat, úgy szintén a bűbájosságról és jóslásokról is beszélek; végre az apróbb babonás mondásokat közlöm; függelékül pedig az igaz vallás és a babonás tévhit közti különbségeket fogom könnyen megérthető irányban fejtegetni. Mindent röviden, de velősen! Egy példány ára: 30 kr. előfizethetni Frank és társa könyvkereskedésében Pécsen.

— **Thomán István** A zsidóknál már a legrégebb időben művelték a zenét. Énekekkel, zenekíséret mellett fogadják a nők a vitéz Dávidot. Az egyházi zenét ő alapította meg, és ő tökéletesítette is. Négyezer tanuló tanulta a zenét. Utódja Salamon, Flávius Josephus szerint, kétszázezer harsonát és negyvenezer különböző hangszert készítettett. Liszt Ferencz, azt mondja a cigányokról szóló híres művében: „Ki tudja, hol állna még a zene, ki tudja, vajjon jobban értenők-e most a nagy mestereket, mint a hogy saját korukban értették, a zsidóknak fáradhatatlan vállalkozó, merész és makacs szelleme nélkül?“ Liszt más alkalommal is dicséri a zsidókat. Midőn Sulzer bécsi kántor a templomban énekelt, azt írta: „Ugy látszott, mintha a zsoltárok lángoló szellemekként lebegnének fölöttünk, mintha szárnyas cherubfelhők vonulnának át.“ Elég példát lehetne felhozni, hogy a zsidónak van tehetsége a zenéhez. Meleg szíve, fellobbanó temperamentuma vonzzák őt ehhez a művészethez. Fényes bizonyítékot add erről egy fiatal művész, aki rövid idő alatt pámulatos haladást tett. Ezen fiatal művész, Thomán István Liszt egyik legkedveltebb tanítványa. Fellépései zajos tetszésben részesítették őt. Fellépet Budapesten, S.-A.-Uj helyben és Kassán, mindenhol bámulatba ejtette a közönséget. Ugy a fővárosi, mint a vidéki lapok nem tudták eléggé megdicsérni. Valóban ezen fiatal művész méltó, hogy vele egy kissé foglalkozzunk. Thomán István honnani születésű. Atyja köztisztviselőben álló zsidó orvos, a ki fiait legnagyobb gonddal neveltette. Idősebb fiát orvosnak szánta, a fiatalabbat, Istvánt, pedig ügyvédnek. István már gyermekkorában kitűnő tehetséget mutatott, különösen szerette a zenét. Tanítói márkor fonyes jövőt jósltak a tehetséges növendéknek. A gimnáziumot Kassán végezte, a hol mindig jeles tanuló volt. Budapestre jöven, jogásznak irattkozott be. Ő azonban leginkább a zenével foglalkozott és hajlandó volt neki egész idejét szentelni. Atyja azonban szigoruan kívánta, hogy a jogi tudományokkal foglalkozzék, csak Liszt rábeszélésére, a ki a fiatal ember nagy tehetségét felismerte engedett az atyja és támogatni kezdé, fia művészi hajlamait. Thomán István hévvel tanult a nagy mester vezetése alatt. Egymásután nyerte az ösztöndíjakat és neve ismeretes lett a művészek között. Együtt utazott a híres mesterrel Rómába, a honnan nem régen visszatért. Andrásy Aladár gróf bájos leányát zongorára tanította. Thomán ugy játszik, mint egy kipróbált mester. Benne sohasem ismerhető fel a növendék; semmiféle elfogultságot, semmiféle ingadozást nem mutat. Minden játékban kiválik, de különösen akkor bilincseli le a kedélyeket, midőn Liszt darabjait előadja. Mintha kicserélték volna, mintha művészi erélye hatványozott mértékben

fokozódnék, így játsza ezeket szeretettel, forró érzéssel, különös odaadással adja elő. Erős vonásokban nyilatkozik játékában a nagy mester befolyása, ezt utánozza és az ő nyomdokában iparkodik haladni.

Zemplén megye büszke tehetséges fiára, és minden alkalommal ki is tünteti. A magyar zsidóság is büszke ségel vallhatja magáénak, mert kétséget nem szenved, hogy Thomán rövid idő múlva világi hirnévre fog szert tenni.

Zempléni J.

**** Az Anker élet és járadék biztosító társaság** április hó 15-én tartá meg 27-ik rendes évi közgyűlését gróf Zichy Ödön elnöklete alatt. Az 1885-ki üzlet jelentés igen kedvező eredményeket s a biztosítási állomány foltonos emelkedését konstatalja. A benyújtott ajánlatok összege 19.173.675 frt 76 kr. tőkére ment, melyből 16.414.224 frt 38 kr tőke lebonyolított. A biztosítási állomány 1885. december 31-én 146.605,064 frt 45 kr tőke volt, a mi az előbbi évvel szemben 7.340,246frt 24 kr. tiszta szaporodást jelent, A díj-bevételek 3.572,33 frt 59 krra mentek. A kamat bevétel pedig 468.034 frt 40 krról 561.166 frt 34 krra emelkedett. A túlélési csoportok és nyeresémmenyel egybekötött életeseti biztosítások kamatbevétele 1.077,669 frt 62 kr volt. Halálozások, élet és járadék biztosítások és visszaváltott kötvényekért 1.105,271 frt 72 kr fizettetett, mely összegből viszbiztosítás utján 127,338 frt 31 kr visszatérítettett. Lejárt túlélési csoport biztosítások után 4.242,835 frt s 8 kr. fizettetett ki. A nyeresémmenyel életesetre biztosítottak a tőke $37\frac{2}{10}\%$ osztalékban részesültek, s így biztosított 1000 frt helyett 1372 frt fizettetett. Az ingatlanok számlájából daczára a kedvező jüvedelemnek hasonlólag a mult évhez 25.000frt leiratott, miáltal ezen számla 1.410,270 frt 51 krra száll alább. Az ététkapir számla 2.533,979 frt 70 krt képvisel az 1885.

decz. 31-iki árfolyam szerint, az ingadozások fedezésére 350.000 frt külön tartalék szolgál. A díjtartalékok s biztosítási alapok 11.726,884 frt 29 krról 12.917,742 frt 40 krra vagyis 1.190,868 frt 11 krral emelkedtek, a túlélési csoportok vagyona pedig 17.344,470 frt 31 krt tesz. A nyeresémmenyel halálesetre biztosítottak az évi díj 24% -kát kapják osztalékképen. A nyereség és veszteség számla 317.361 frt 28 kr egyenleget mutat. A választmány ajánlálára 12.361 frt 28 kr új számlára vitetik elő, és az évi osztalék részvényenkint 275 frittal állapított meg. A tartalék-tőke az alapszabályszerű összeg helyett 49.524 frt 17 krral emeltetett, mi által 500.000 frt maximalis ösz-szegre szaporodott, a mi a kibocsájtott részvénytőke 50% -ának felel meg, külön új tartalékba 47.975 frt 83 kr tétetett, vagyis összesen 97,500 frt. A felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után a választmányának a felmentvény megadatott és ajánlatai elfogadtattak. Eletbiztosításokra vonatkozó felvilágosítókkal ugyszintén díjkönyvecskékkel a budapesti vezérügynökség Gizellatér 6. szám a. szolgál.

*** „Az Anker.“** A legutolsó évi zárlat szerint a halálesetre nyeresémmenyel biztosítottak az évi díj 25% -kát kapják osztalékképen. Az 1885-ik évben lejárt gyermek-biztosításokra (E. táblázat) $37\frac{2}{10}\%$ nyeresémmenyosztalék esik s így minden biztosított 1000 frt. helyett nyeresémmenyel együtt 1372 frt fizettetett. Folyó év márczius hóban 678 bevallás 1.974.412 frt összeggel lett benyújtva. Kiállított 611 szerződés 1.808.357 frt tőkéről. 1886 január 1-től benyújtatott 2223 bevallás 5,912.720 frt összeggel, s kiállított 2051 szerződés 5,354.044 frt tőkéről. A biztosítási állomány 1884. végével 73914 szerződésben 139.264,818 frt volt Fennállása óta a társaság lejárt biztosítások után 40 millio firtott fizetett. Díjtáblázatok s felzilágosítások a magyarországi vezérügynökségnél. Budapest, V., Gizelltér 6. szám alatt nyerhetők.

Pályázat.

Alulírott előljároság ezennel pályázatot hirdet egy, a szegedi zsidó hitközség-nél betöltendő **bassista-énekes** állásra. Az **énekkar-vezetésre, kar- és iskolai énektanításra** képes pályázók, kik esetleg „**sóchét ubodék**“ képesítéssel is birnak, kellőleg felszerelt és szolgálati bizonyítványokkal ellátandó folyamodásaikat **f. 1886. évi május hó 15-ig** küldhetik be „**a zsidó hitközség előljároságához Szegedre.**“

A betöltendő állással **600 frt évi fizetés**, és némi mellékjüvedelmek élvezete van egybekötve.

Szegeden, 1886, ápr. 25.

A zsidó hitközség előljárosága.

Dr. **Rósa Izsó,**
elnök.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni izraelita hitközségnél a mai kor igényeinek megfelelő tudományos képzettséggel bíró, az iskolák feletti felügyeletet és általában a hitoktatást gyakorló magyar hitszónok állomása betöltendő levén: felhivatnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, miszerint bizonyítványaikkal kellően felszerelt ajánlataikat a f. é. junius 1-ső napjáig az alulírott előljároságához adják be.

Ezen állomással egybekötött összes feltételek iránt a hitközség elnöke: Dr. Scheer Benő ur adja kívánatra az értesítést.

Debreczenben, 1886. április 25-én.

A debreczeni izraelita hitközség
Előljárosága.

Minthogy a gazdaközönségnek a jelen évszakban legtöbb ideje van gazdasági gépszükséglete felett elmélni és érdekeinek a legmegfelelőbbet kiválasztani, bátorkodom figyelmét a **legtökéletesebbnek elismert, legujabban hazai viszonyainkhoz alkalmazott**

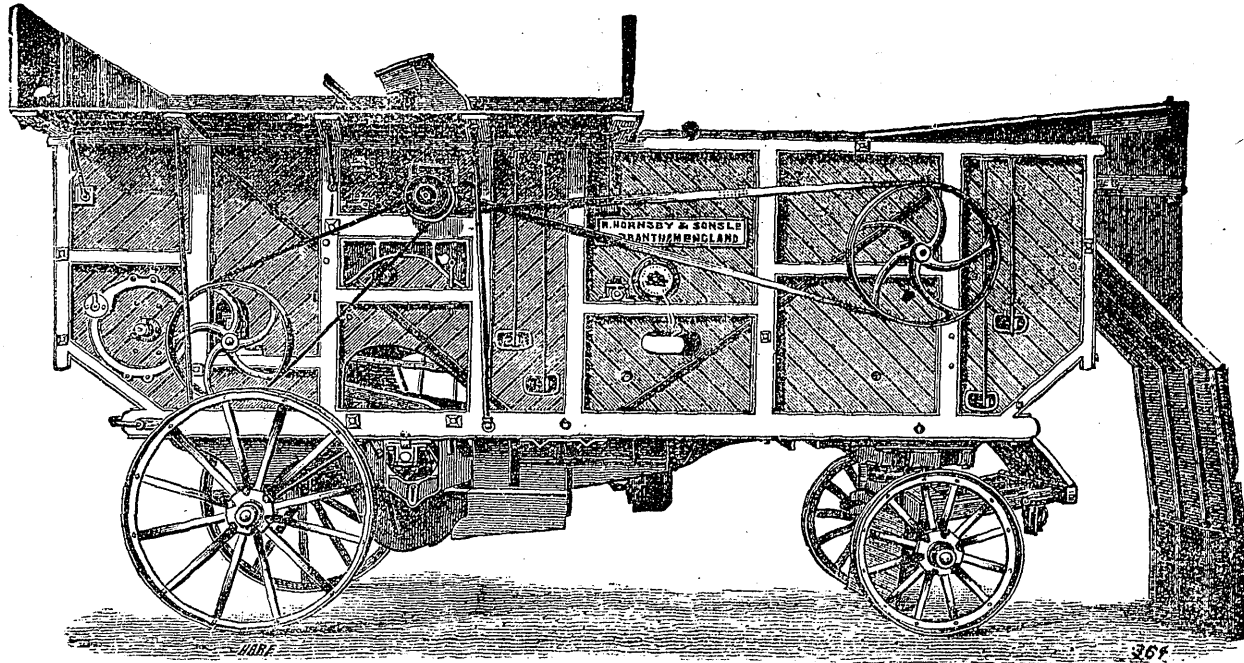
HORNSBY & SONS-féle ujtott ugynevezett extralage és afrikai cséplőgépeire melyek minden versenyen, hol megjelentek az első díjat nyerték és soha semmiféle géártmány által le nem győztek, minek folytán soha se kaptak második díjat (kivánatra Yuli-féle szabadalom szerint kötélhajtásra is berendezve, valamint legkitünőbb

GŐZMOZGONYYAIRA

belső vagy külső gőzhengerrel, szén és fa, vagy szalmávali tüzelésre, HEAD & SCHEMIOTH-féle szabadalm. ümüködő szalmafütes szerkezettel berendezve, fölhívni.

Nehogy pedig a tisztelt gazdaközönség elhatározását valamiként befolyásoljam, de az önmaga szerezhessen magának közvetlen forrásból tudomást azoknak minősége és a többiek feletti fölénye felül, ide iktatom azoknak czimeit, kik ezekkel a mult és az előtti években dolgoztak:

Gróf Batthyány József Élesd; Becze Antal Cs.-Szereda; Balog Mihálp H.-Böszörm.; Beke Albert Csontorok; Bogdán Andor Rojt;

Bischoff Henr. Uj-Szivác; Bellán Mátyás Cséb; Bossányi Mikl. Bánhegyes; Brandis Mihály Szkacsán; Bagáry Pál Oroszlámos; Bossányi Gyula Bánhegyes; Brandis Ferencz Laszkár; Dobby Benjamin Ikafalva; Fehér Ernő Csány; Fekete Antal K.-Ujszálás; Groák Zsigm. Nyiregyháza; Hász Antal és Sándor Bánhegyes; Horthy Gyula T. Szalka; Huszár Béla J.-Balog; Hecht Mihály Bucsán; Hecht Jakab Néver; Hecht Lipót Berente; Jánoska Nánd. Ipolykeszi; Jakab Mih. Szaniszló; Gr. Karácsonyi Guido; Kulin Gyula Hegyi; Külkey Nánd. Szala; Kludik József Alsó Lelóc; László Lajos Sz.-Ujvár; Lukács András Ikafalva; Leitner Gyula Vecseháza; Majthényi Alb. és Rezső Novák; ifj. Maczelka Ján. H.-M.-Vásárhely; Mahler Izrael Algyógy; Maissberger Ernő Barátfalva; Mészáros Gyula Sz.-Sárkány; Mezey Józ, Jászkisér; Modor Andor Kalocsa; Müller Józ. Erdevik; Méhes József Ipolykeszi; Nagel Vilmos; Nedopil A. Kisasszonfa; Gr. Pejacevics urad. Bánát-Torda; Podhorszky György A.-Terény; Polgás Imre T.-Püspöki; Reingruher Ádám Vadász; Rác András Turkeve; Rosenfeld Jakab Érkeserű; Sármezey Manó és Ákos Sármező; Segesváry Jenő Domony; Siskovits Tamás B.-Almás; Szentkirályi Ödön Verpelét; Szontágh Fer. Lapujtó; Szoboszlav László Maleniczfalva; Société Hollandaise Versecz; Gr. Seilern Miksa Bécs; Szabó Pál Kerecseny! Tivadar és Arthur Bánhegyes; Tersztyánszky Andr. és Aurel Ipolykeszi; Tömösváry László Vasad; Tóth János Halas; Véghső Gellért és társai Belényes; Varga Imre Báránd; Weigert és társa M.-Berény; Wenkl J.-Déryny; Vrede Józ. Moravicza; Weisz és Feiner Szt.-Péterfa; Vide Fer. Falfalu; Báró Orczy Ágosta uradalm. Velika-Greda; Horthy Istv. Kenderes; Gedő Endre Szatmár; Gntmann Ign. Léva; Daniel Pál Ó-Lécz; Gróf Zichy Géza Tetétlen; Szita Lajos Garé; Tisza Kálmán Geszt; Matzelka István Orosháza; Balassa Pál Izsép; Kovács Sándor Csuzs; Hera János R. Töttös; Sey Istv. Lancsuk; Atye Márkus Beodra; Balog Alajos Nötines; Herczeg szerini Odescalchi Arthur Skiczó; Tüköry Adolf Daruvár, Tamásdai uradalom Tamásda; Ugrósdly Adolf Szederkény; Sáncor Kálmán Torda; Bánó László és Géza Osztrópatak; Báró Vécsey József Sárköz-Ujlak; Gyurka Józ. Laskó; Sziráky Ádám T.-Sáp; Báró Bánffy Jenő N.-Enyed; Jancsó Emil Szombatság; Chikán Dániel Kosd; Kozák Ferencz Pomáz; Gróf Degenfeld Gusztáv Téglás; Kovács Lajos Benczencz; Vincze Károly Hind; Szőke Kálmán T.-Szt-Miklós; Sármezey Antal Kovácsháza, Vecsey, Oláh Károlyné Vas-Megyer, Brünauer Mór Ászód, Ujfalusi Viktor Körtvélyes, Esztergomi káptalan urad. Bozok, Fischer Sámuel Abaliget, Csicsói urad. Csicsó, Weisz H. D. Gyöngyös, stb. stb. — Jelenlegi megrendelések már azért is kívánatosak, mivel most még az egyes specialis kívánalmaknak is megfelelhet a gyár. — Továbbá ajánlom: **legszilárdabb kézi és fekvő vagy**

oszlopjárgány-cséplő készleteimet;

szelelő- és üszög-röstáimat, Trieur és osztályozó gépeimet mindennemű gabonára.

Hornsby-féle könnyű és szilárd szerkezetű „Paragon” és „Enclosed Gear” fűkaszalókat, „Indispensable” és kéveköto aratógépeket, eredeti amerikai Hollingsworth szénagyűjtőket; Schlick-Krumpach-féle

hármás és kettős ekéket;

egyetemes és mélyítő, valamint fa- és rasgerendélyes egy vasu ekéimet das választékban; rézsutos és láncboronáimat; Hungaria és Universal sórvető-Aberdeen és Smyth rendszerű szorvavető-gépeimet és egyáltalában a mezőgazdasághoz szükséges eszközöket. — Gépeim nem egy gyárból valók, de az ösmert összes jó gyárakból választvák, úgy, hogy minden jó gyárnak speciálitása megfelelhet. Minőségük összehasonlító kísérletek által állapittatik meg, de minthogy a gazdák viszonyai és igényei különbözők, úgy az esetleg meg nem felelő gépek visszavétnak és kívánatra a pénz is visszaadatik. Gépek kísérletre is adatk. Árak a legjutányosabbak, részletfizetések is elfogadtatnak, melyek nagyobb összegeknél és kellő biztositék mellett 10 évre terjedhetnek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

TARNOCZY GUSZTAV gépesarnoka vácsi-körut 78. szám alatt.